

نگاهی بر تاریخچه تأسیس و فعالیت‌های شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر در ایران

مهستی ابوذرحمهری

چکیده:

در ابتدای سال ۲۰۲۰، جهان با پدیده‌ای نوظهور به اسم کووید-۱۹ مواجه شد. کروناویروس به طرز عجیب و با سرعتی غیرقابل‌باور، جوامع بشری را مورد تهدید قرار داد. آمار مرگ‌ومیر انسانی ناشی از ابتلا به بیماری کووید-۱۹ هر روز بالا و بالاتر رفت و این ویروس تا جایی یک‌تازی کرد که بنیاد بسیاری از ساختارهای اجتماعی را دگرگون ساخت. هجمه عظیم اطلاعات جدید از این ویروس و حتی یافته‌هایی که یافته‌های قبلی را یکسره نقض می‌کرد و به نوعی موجب سردرگمی جامعه پزشکی و نهادهای ذیربط در زمینه بیماری و بهداشت می‌گردید. این بیماری و سویه‌های جدید آن، کماکان در تیتراهای آغازین اخبار تمامی رسانه‌ها قرار دارد و هنوز که هنوز است برای بیرون راندن این میهمان ناخوانده تلاش‌های شبانه‌روزی نهادهای مسئول ادامه دارد. اندکی پس از آغاز همه‌گیری این بیماری، دولت‌های بسیاری به فکر یافتن راه‌های مقابله با آن که در راس آن‌ها ساخت واکسن و واکسینه‌کردن جمعیت خود بود، پرداختند. از اولین واکسن‌های ساخته‌شده در لابراتوارها، فایزر است و آنچه که اندیشه اولیه این تحقیق را رقم زد، دست به دست شدن کلیدی در فضای مجازی بود که دلالت بر وجود پیشینه‌ای از تأسیس شرکت فایزر در ایران داشت، شرکتی که بعدها نیز با تغییر نام به «رازک» همچنان فعالیت خود را ادامه داده است. جستجو در اسناد آرشیو ملی کشور، صحت کلیپ را تایید کرد و این مطلب را روشن ساخت که در دهه ۴۰ شمسی شرکتی به نام فایزر در ایران تأسیس شد که هدف از این پژوهش نیز، یافتن اسنادی از سوابق این شرکت و چگونگی فعالیت آن در ایران بوده است.

کلیدواژه‌ها

بیماری‌های واگیر، واکسیناسیون، فایزر، شرکت‌های دارویی، کووید-۱۹

آرشیو ملی، سال هفتم، شماره اول، بهار ۱۴۰۰، شماره پیاپی ۲۵:

صص: ۸۴-۱۰۶

نگاهی بر تاریخچه تأسیس و فعالیت‌های شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر در ایران

مهستی ابوذری^۱

مقدمه:

در ابتدا به تعریف مفهوم بیماری پرداخته می‌شود: هرگونه ناهنجاری در جسم یا روان، بیماری نام دارد و این ناهنجاری می‌تواند منشاء درونی یا بیرونی داشته باشد، می‌تواند مادرزادی باشد یا بعدها عارض گردد. در لغت‌نامه دهخدا و ناظم‌الاطباء، برای بیماری این مفاهیم ذکر شده است: رنجوری، مرض، ناخوشی، انحراف مزاج بر اثر تغییر وضع ساختمان یا عمل انساج، ناتندرستی و دردمندی، و مفهوم مقابل آن، تندرستی و صحت است. طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی، بیماری (Dis - Ease) به معنای ناراحتی، در مقابل Ease به معنای راحتی است. در حقیقت بیماری، نقطه مقابل سلامتی است.

بیماری فقط مختص انسان نیست و گیاهان و جانوران را نیز شامل می‌شود. در دهه‌های اخیر با گونه‌های فراوانی از انواع و اقسام بیماری‌ها مواجه شده‌ایم که گاه برخی از آن‌ها منشاء حیوانی داشته‌اند و زمانی این بیماری‌ها به صورت اپیدمی یا اصطلاحاً همه‌گیر شایع شده‌اند. شاید بتوان گفت یکی از مهم‌ترین این بیماری‌ها در قرن حاضر، کووید-۱۹ است که دیگر واژه‌ای ناشناخته نیست. پس از بروز این بیماری، دولت‌ها تصمیم به شناسایی راه‌های مقابله با آن پرداختند که یکی از مهمترین این راه‌ها، ساخت واکسن به منظور واکسینه کردن جمعیت خود در مقابل این بیماری بود. از واکسن‌های ساخته شده اولیه باید به فایزر اشاره کرد. هدف از این پژوهش، پرداختن به معرفی بیماری کووید-۱۹، خاستگاه، منشاء یا علل و عوامل آن نیست و تنها جرقه‌ای که کلید این پژوهش را رقم زد، مشاهده کلیپی در فضای مجازی بود که به تأسیس شرکت داروسازی

۱. رئیس گروه مستندسازی داده‌های اسنادی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران
mahsati.abouzar@gmail.com

فایزر در ایران اشاره داشت و به دنبال آن، نگارنده برآن شد تا به جستجو در اسناد موجود در آرشیو ملی کشور به منظور یافتن سابقه احتمالی از فعالیت این شرکت بپردازد. درگام بعدی، جستجو در اینترنت به تأیید موضوع کمک کرد، آنچنان که در سایت شرکت داروسازی رازک چنین آمده است: «شرکت سهامی داروسازی لابراتوارهای رازک در سال ۱۳۴۳ ش. (۱۹۶۴ م.) با نام شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر (Pfizer) تحت مالکیت شرکت فایزر آمریکا فعالیت خود را آغاز نمود. آدرس و شماره تلفن آن براساس سربرگ اسناد که تصویر آن خواهد آمد عبارت است از: جاده شمالی کرج- کیلومتر ۱۵، صندوق پستی ۷۲۵-تهران، شماره تلفن ۶۸۰۲۰ و ۶۵۷۲۳ و آدرس تلگرافی آن فایزر بوده است، ضمناً شماره تلفن ۹۵۴۳۷۲ هم طی سال‌های بعدی به دو شماره قبلی اضافه گردید. آنچه که از اسناد موجود در آرشیو ملی کشور برمی‌آید این شرکت تا سال ۱۳۵۶ نیز کماکان به فعالیت خود ادامه داده است. طی سال‌های پس از انقلاب اسلامی، سهام این شرکت به سازمان صنایع ملی ایران انتقال یافت و نام آن به «شرکت داروسازی لابراتوارهای رازک» تغییر یافت که در حال حاضر شرکت رازک به صورت سهامی عام ادامه فعالیت می‌دهد و سهام آن در بورس اوراق بهادار تهران عرضه می‌گردد.^۱

براساس اسناد موجود، سابقه تأسیس شرکت فایزر در ایران به سال ۱۳۴۳ برمی‌گردد و طبق تصویر سندی که پس از این خواهد آمد، پروانه تأسیس کارخانه در تاریخ ۲۳ خردادماه همین سال صادر شده است. هنگام جستجو در بخش مدارک بانک رسا و تایپ کلمه «فایزر» به دو عنوان سند برمی‌خوریم که شماره جای‌نمای آن‌ها عبارتند از: ۱۲۱۱-۲۴۵ شامل ۱۴۰ برگ به تاریخ ۱۳۵۶ و دیگری: ۲۳۳-۲۴۵ شامل ۳۱۰ برگ به تاریخ ۱۳۴۸ و از شرکت سهامی رازک هم یک سند شامل ۱۱ برگ به تاریخ ۱۳۷۰ با شماره جای‌نمای: ۱۶۳۱۹-۲۳۰ موجود است.

عنوان سند: درخواست معافیت گمرکی لوازم شرکت سهامی لابراتوار فایزر تهران، ۱۳۵۶، ۱۴۰ برگ ۲۴۵ (ساکما: ۱۲۱۱-۲۴۵).

عنوان سند: معافیت گمرکی ماشین‌آلات وارداتی شرکت لابراتوارهای فایزر، ۱۳۵۷-۱۳۷۰، ۳۱۰ برگ (ساکما: ۲۳۳-۲۴۵).

بررسی نخستین فهرست، حکایت از این دارد که شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر، درخواست صدور حکم معافیت گمرکی برای ورود یک دستگاه به نام «آسیاب پودر»، دستگاه استریل‌کننده هوا و اندازه‌گیری سرعت هوا، دستگاه مخلوط‌کننده و یکنواخت‌کننده مواد (پماد و کرم) داشته است که به همین دلیل مکاتباتی بین اداره کل صنایع غذایی و دارویی وزارت صنایع و معادن با بانک تجارت خارجی ایران، شعبه مرکز صورت می‌گیرد و واردات این دستگاه‌ها از عوارض گمرکی معاف می‌شوند.

1. <https://www.razakpharma.com/fa/about-us/history.html>

دومین فهرست نیز حاوی مطالب زیر است:

موافقت وزارت اقتصاد با معافیت گمرکی یک دستگاه ماشین بتری پرکنی مورد درخواست شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر به آدرس جاده شمالی کرج، صندوق پستی ۷۲۵، تقاضای شرکت فایزر با معافیت گمرکی برای ورود ۶۹ صندوق محتوی یک دستگاه ماشین چاپ دستی با لوازم مربوطه و همچنین دو عدد حروف چاپ یدکی و دو عدد غلتک جلویی مرکب خور، ۱۲ عدد تیوب مرکب سیاه جهت دستگاه فوق، دو دست حروف چاپ به وزن کلی ۴۲ کیلوگرم طبق فاکتور شماره ۷۱۸۶/۹۶۶۶ مورخ ۱۲ سپتامبر ۶۹ به ارزش ۶۹۱۳۶ لیره، ۱۲ دستگاه مخصوص بستن سرکیسه نایلونی (پلی اتیلن)، ماشین نیمه اتوماتیک بستن سرشیشه با ملحقات مربوطه، یک دستگاه ترازوی حساس نوع تی ۲۰ اچ (این تقاضای لابراتوار فایزر برای معافیت از پرداخت عوارض گمرکی در کمیسیون رسیدگی به امور معافیت‌ها که ریاست آن با جلیل مسعودی بوده است در تاریخ ۱۹ مهرماه ۱۳۴۹ مطرح و با قانون تشویق صادرات و تولید، مغایر تشخیص داده شد)، یک دستگاه ماشین شمارش و پرکردن قرص مدل S، نوع روتاکس به میزان ۶۵ کیلو، یک دستگاه ماشین پولوریزاسیون (دستگاه تهیه پودر میکروپولوریزه) با ملحقات، یک سری چکش خردکننده مواد از نوع استن لس استیل، یک دستگاه ماشین همزن برقی، استریل کننده (اتو کلاو) جهت استریل کردن لوازم آزمایشگاه میکروبیولوژی و محیط کشت‌ها و لوازم آزمایشگاه فارماکولوژی^۱ (داروشناسی یا به فرانسوی Pharmacologie) شاخه‌ای از داروسازی و زیست‌شناسی است که به مطالعه واکنش متقابل داروها یا مواد شیمیایی بر موجودات زنده که منجر به ایجاد اثرات زیست‌شناسی این ترکیبات می‌گردد، می‌پردازد، دستگاه کپسول پرکنی، دستگاه فورک لیفت‌تراک با ملحقات مربوطه، دستگاه تاکردن و آماده کردن جعبه با ملحقات مربوطه، دستگاه شمارش قرص و کپسول. متن ثبت شرکت نیز که در ادامه خواهد آمد، در همین فهرست قرار دارد.

پروانه تأسیس شرکت فایزر به شماره ۱۲/۴/۵۸/۱۳۴۳۵ به تاریخ ۲۳ خردادماه سال ۱۳۴۳ با نمره خصوصی ۳۵ و نمره عمومی ۳۶۰ به نام «شرکت سهامی فایزر ایران»، از طرف وزارت اقتصاد، صنایع و معادن با ۶ تبصره به قرار زیر صادر گردید:

تبصره ۱: کارخانه موظف است به محض شروع به بهره‌برداری، مراتب را کتبا جهت

صدور پروانه بهره‌برداری به وزارت اقتصاد اطلاع دهد.

تبصره ۲: در صورتی که تا شش ماه از تاریخ صدور این پروانه برای تأسیس آن، اقدام

اساسی به عمل نیاید، این پروانه لغو خواهد شد.

تبصره ۳: انتقال این پروانه، قبل از جلب موافقت وزارت اقتصاد ممنوع است.

تبصره ۴: ورود ماشین‌آلات کارخانه در هر مورد، موکول به موافقت وزارت اقتصاد،

صنایع و معادن خواهد بود.

1. <https://fa.wikipedia.org>

تبصره ۵: محل کارخانه باید با موافقت شهرداری انتخاب گردد.
تبصره ۶: صدور این پروانه به هیچ عنوان حقی برای صاحب پروانه در مورد تقاضای جلوگیری از صدور پروانه‌های مشابه برای متقاضیان دیگر ایجاد نمی‌نماید.
بر اساس آن، ظرفیت سالانه تولید انواع قرص، کپسول، پماد، مایعات، انواع آمپول به صورت گرد (پودر)، آمپول به صورت مایع و لوازم آرایش نیز مشخص گردید که تصویر آن در انتهای پژوهش خواهد آمد.

همان‌گونه که در سطور پیشین اشاره شد، از شرکت سهامی لابراتوارهای رازک هم یک عنوان سند در آرشیو ملی کشور موجود است بدین قرار: گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی شرکت سهامی لابراتوارهای رازک (خاص) برای سال مالی منتهی به ۳۱ خرداد ۱۳۷۰، ۱۱ برگ. این فهرست حاوی مطالب زیر است:

گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی، صورت‌های مالی و یادداشت‌های همراه، ترازنامه، صورت‌حساب سود و زیان، صورت سود انباشته، صورت تغییرات در وضعیت مالی، یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی.

این شرکت براساس سند موجود، در تاریخ بیست و دوم آذرماه سال ۱۳۴۳ در دفتر ثبت شرکت‌های داخلی به شماره ۱۵۹۳ ثبت گردیده است، نام آن «شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر» و نوع آن هم از نوع شرکت‌های سهامی است که هدف از تأسیس آن تولید دارو، غذای حیوانی، مواد طبی، بیولوژیکی، کشاورزی، عطریات و مواد آرایشی است. شرکاء در این شرکت سهامی عبارتند از یک شخصیت حقوقی و سه نفر شخصیت حقیقی بدین قرار: شرکت فایزر کورپوریشن با نمایندگی دکتر حسن ستوده، هنری ویلم وان هولت توت اچتن با نمایندگی دکتر حسن ستوده، اسکار الویس فلکر با نمایندگی دکتر حسن ستوده و ربرت کارلایل سیمپسون ساکن تهران. شرکت رسماً در تاریخ ۱۸ آذرماه سال ۱۳۴۳ و با سرمایه چهل و پنج میلیون ریال برای مدت نامحدود تأسیس گردید. ربرت کارلایل سیمپسون مدیرعامل شرکت و فلکر و توت اچتن مشترکاً به سمت رییس هیئت‌مدیره و بازرسی آن مؤسسه کوپر اند لیبراند با مدیریت آنتونی ایو بود. متن ثبت شرکت در سند ۲۴۵-۲۳۳ عیناً بدین قرار است:

۱- نام شرکت: شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر

۲- نوع شرکت: سهامی

۳- موضوع شرکت: ساخت و تهیه و بسته‌بندی مواد دارویی و غذای حیوانی و مواد طبی و بیولوژیکی و مواد کشاورزی و مواد آرایشی و عطریات و مواد بهداشتی و تولیدات صنعتی و کلیه عملیات دیگری که به طور مستقیم یا غیرمستقیم با موضوع شرکت بستگی داشته باشد.

۴- مراکز اصلی و نشانی کامل آن: تهران- خیابان تخت جمشید - ساختمان بزرگه
۵- اسامی شرکاء یا مؤسسين و شناسنامه و محل اقامت آن‌ها: ۱- شرکت فایزر
کورپوریشن با نمایندگی آقای دکتر حسن ستوده طبق وکالت‌نامه ۲- آقای اسکار
الویس فلکر با نمایندگی آقای دکتر حسن ستوده ۳- آقای هنری ویلم وان هولت توت
اچتن با نمایندگی آقای دکتر حسن ستوده طبق وکالت‌نامه (دارنده شناسنامه شماره
۲۲۱ صادره از تهران، ساکن خیابان رشت - شماره ۸۹- تهران) آقای ربرت کارلایل
سیمپسون دارنده پروانه اقامت شماره ۲۱۵۹ - ۱ - ۱۳ - ۴ - ۸ ساکن تهران- خیابان
تخت جمشید - ساختمان بزرگه

۶- مبدأ تشکیل شرکت و مدت آن: تهران- از تاریخ ۱۸ آذرماه ۱۳۴۳ به مدت
نامحدود.

۷- سرمایه شرکت اعم از نقدی و جنسی: مبلغ چهل و پنج میلیون ریال (۴۵۰۰۰۰۰۰)
منقسم به ۴۵۰۰ سهم با نام ده هزار ریالی که کلیه سرمایه تعهد و یک سوم آن
پرداخت شده است.

۸: میزان سهم‌الشرکه یا سهام شرکاء در شرکت سهامی: شرکت فایزر کورپوریشن
دارنده ۴۴۹۷ سهم- آقای اسکار الویس فلکر دارنده یک سهم- آقای هنری ویلم وان
هولت توت اچتن یک سهم- آقای ربرت کارلایل سیمپسون دارنده یک سهم.

۹: مدیران شرکت و اختیارات آن و اشخاصی که حق امضاء دارند: آقایان اسکار
الویس فلکر- هنری ویلم وان هولت و ربرت کارلایل سیمپسون برای مدت سه
سال به سمت اعضای هیئت‌مدیره شرکت انتخاب شدند- آقای فلکر به سمت رییس
هیئت‌مدیره - آقای وان هولت توت اچتن نایب رییس هیئت‌مدیره و آقای سیمپسون
به سمت مدیرعامل انتخاب شدند. کلیه اسناد و مدارک تعهدآور شرکت به امضای دو
نفر از اعضای هیئت‌مدیره و یا به امضای مدیرعامل به اتفاق یکی از آقایان: جولین پ.
هانس- فرانک ریموند ورسفولد و پل آلفرد استوپ خواهد رسید.

۱۰: موقع رسیدگی به حساب و ترتیب تقسیم سود شرکت: سال مالی شرکت از ده
آذرماه (اول دسامبر) هر سال شروع و در آخر نهم آذرماه (۳۰ نوامبر) سال بعد پایان
می‌یابد و ترتیب تقسیم سود و زیان شرکت مطابق اساسنامه و قانون تجارت.

۱۱: انحلال شرکت مطابق ماده ۹۳ قانون بازرگانی و مقررات اساسنامه

۱۲: محل شعب فعلی شرکت: فعلاً شعبه ندارد

۱۳: بازرسان شرکت: مؤسسه کوپراند لیبراند به مدیریت آقای آنتونی ایو ثبت شده به

شماره ۵۹۰

۱۴: سایر شرایط (مواد مختلفه): مطابق مقررات اساسنامه و قانون تجارت به تاریخ چهارشنبه هیجدهم آذرماه ۱۳۴۳ محل امضاء شرکاء یا مؤسسين محل مهر دفتر ثبت شرکتها
و اما پروانه تاسيس «شرکت سهامی لابراتوارهای فايزر» به شماره ۱۰۵ در تاريخ ۲۲ خرداد ماه سال ۱۳۴۶ توسط وزارت بهداری صادر گردید و متن آن بدین قرار است:

وزارت بهداری

پروانه تاسيس لابراتوار داروسازی

به استناد قانون مقررات امور پزشکی و داروئی و مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب خردادماه یکهزار و سیصد و سی و چهار و ماده سه آئین نامه ساخت دارو در داخله کشور و با توجه به موافقت نامه شماره ۴۸۰۵/۳ مورخه ۳/۳/۴۶ کمیسیون ساخت دارو اجازه داده می شود. لابراتوار داروسازی «شرکت سهامی لابراتوارهای فايزر» که دارای قسمت های زیر می باشد با رعایت کامل مقررات تاسيس گردد.

۱: قسمت ساخت شامل (بخش استریل پودر و محلول های تزریقی، شربت و قطره،

قرص و درازة، کپسول و پماد)

۲: قسمت کنترل شامل (بخش فیزیک و شیمی، بیولوژی، نگهداری حیوانات)

۳: قسمت بسته بندی

۴: قسمت انبار مواد اولیه و مواد ساخته شده

۵: قسمت اداری

برای بهره برداری از لابراتوار مذکور لازم است مسئول فنی را به وزارت بهداری معرفی نمایید تا صلاحیت نامبرده مورد تایید قرار گیرد و در صورت تعویض مسئول، مراتب را به وزارت بهداری اعلام دارند تا برگ صلاحیت جدید صادر گردد.

مدیرکل خدمات درمانی؛ دکتر سعید مؤتمنی^۱

اساسنامه شرکت سهامی لابراتوارهای فايزر

(خاص)

نام شرکت - موضوع - مرکز - مدت و سرمایه و سهام شرکت

ماده ۱- بین صاحبان سهامی که طبق این اساسنامه منتشر شده یا می شود شرکت سهامی برطبق مقررات قانون ایران و مواد این اساسنامه تشکیل می شود. نوع شرکت، سهامی خاص و نام آن شرکت سهامی لابراتوارهای فايزر (خاص) می باشد.

۱. دکتر سید سعید طباطبایی مؤتمنی (۱۳۰۴-۹) در تبریز زاده شد. براساس کارنامه موجود در کتابخانه ملی ایران، نام پدرش غلامحسین بوده است. دکتر طباطبایی مؤتمنی در طول حیات خود این مشاغل را برعهده داشت: رئیس اداره بهداشت آذربایجان، رئیس اداره بهداشت تهران، مدیرکل خدمات درمانی وزارت بهداری و استانداری یزد در سال ۱۳۵۶.

ماده ۲- موضوع شرکت عبارت است از: ساخت - تهیه - بسته‌بندی و فوری مواد دارویی، غذایی، حیوانی، مواد شیمیایی، مواد طبی، مواد بیولوژی، مواد کشاورزی، مواد آرایشی، عطریات، مواد بهداشتی و محصولات صنعتی و کلیه عملیات دیگر که مستقیماً یا غیرمستقیماً به موضوع شرکت مربوط باشد.

ماده ۳- مدت شرکت نامحدود است و مرکز اصلی آن در تهران است. هیئت‌مدیره می‌تواند عندالاجتضاء، محل شرکت را در تهران تغییر داده و شعب و نمایندگی در سایر نقاط تأسیس نماید.

ماده ۴- سرمایه شرکت ۵۶۲۵۰۰۰۰ ریال است که به ۵۶۲۵ سهم با نام ۱۰۰۰۰ ریالی تقسیم می‌شود. تمام سهام شرکت تعهد گردید و تمامی بهای آن نقداً پرداخت گردیده است. سهام به دو طبقه تقسیم می‌شود:

طبقه الف - ۴۵۰۰ سهم

طبقه ب - ۱۱۲۵ سهم

ماده ۵- سهام شرکت طبق مقررات قانون تجارت تنظیم و صادر می‌شود. سهام دارای شماره ردیف بوده و از دفترچه که دارای ته‌سوش است جدا می‌گردد. سهام به امضای دو نفر از دارندگان امضای مجاز شرکت رسیده و ممهور به مهر شرکت خواهد بود.

ماده ۶- تا زمانی که اوراق سهام صادر نشده است، شرکت به صاحبان سهام گواهینامه موقت سهام خواهد داد که معرف تعداد و نوع سهام و مبلغ پرداخت شده آن می‌باشد. پس از پرداخت بهای مبلغ اسمی سهام شرکت باید ظرف یک سال ورقه سهم صادر و به صاحبان سهم تسلیم و گواهینامه موقت سهام را مسترد داشته و باطل نماید.

ماده ۷- حقوق و وظایف ناشیه از هر سهم متعلق به دارنده سهم است و مالکیت سهم دلیل قطعی و قانونی است برای قبول مواد این اساسنامه و تصمیمات مجامع عمومی شرکت.

ماده ۸- سهم غیرقابل تقسیم است و شرکت، بیش از یک نفر را مالک آن نخواهد شناخت. اشخاصی که در یک سهم شریک و یا نسبت به سهمی دارای حقی باشند باید توسط یک نفر خود را به شرکت معرفی نمایند. صاحبان سهام یا طلبکاران آن‌ها یا وراث و قائم‌مقام آنان در هیچ صورتی نمی‌توانند تقاضای تأمین یا تقسیم اموال شرکت را نمایند و موظف به تبعیت از مدلول این اساسنامه و تصمیمات مجامع عمومی می‌باشند.

ماده ۹- مسئولیت صاحبان سهام محدود به مبلغ اسمی سهام آن‌هاست.

ماده ۱۰- انتقال سهام با نام باید در دفتر ثبت سهام شرکت به ثبت برسد و انتقال دهنده

یا وکیل یا نماینده قانونی او باید انتقال را در دفتر مزبور امضاء کند.

ماده ۱۱- سهام شرکت فقط با موافقت هیئت‌مدیره قابل انتقال می‌باشد. هر صاحب سهمی که مایل باشد سهم خود را به دیگری انتقال دهد موظف است قبلاً هیئت‌مدیره را از آن آگاه نموده، نام خریداری را که مایل است سهم او را خریداری کند و بهای آن را در شرکت تودیع نمایند و به این ترتیب صاحبان سهام شرکت در خرید سهام مزبور حق اولویت دارند، چنانچه در ظرف یک ماه از تاریخ تقاضا، مدیران شرکت راجع به خرید سهام تقاضاکننده اطلاعی ندهند، فروشنده مجاز است سهام خود را به شخصی که در تقاضا اعلام داشته است انتقال دهد و شرکت موظف است سهام را به نام خریدار جدید ثبت نماید؛ ولی با وجود مقررات فوق بنا به درخواست هر یک از سهامداران که مایل به خرید سهام فوق باشند هیئت‌مدیره از حساب‌رسان شرکت درخواست خواهد کرد تا سهام را ارزیابی نموده و ارزش سهام را طبق دفاتر شرکت تعیین نماید و سهامدار می‌تواند سهام را به قیمتی که حساب‌رس تعیین نموده خریداری کند و این حق اولویت در صورتی که بیش از یک نفر از سهامداران مایل به خرید سهام باشند به نسبت سهام ثبت شده به نام سهامداران خواهد بود. سهامدار فروشنده چنانچه با قیمت تعیین شده موافق نباشد می‌تواند پیشنهاد فروش سهام خود را مسترد نماید و حق فروش آن‌ها را به دیگران نخواهد داشت.

ماده ۱۲- مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام می‌تواند در هر موقع سرمایه شرکت را به وسیله انتشار سهام جدید افزایش دهد و در این صورت مجمع عمومی راجع به نوع سهام جدید (در صورت لزوم ممتازه) و بهای اسمی هر سهم و طرز تعهد آن تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۱۳- در صورت افزایش سرمایه صاحبان سهام قدیم برای تعهد سهام جدید به نسبت سهامشان حق تقدم دارند، چنانچه هر یک از سهامداران از پرداخت بهای سهام خود در مدت مقرر خودداری کنند به خودی خود، حق خود را از دست خواهند داد.

ماده ۱۴- مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام می‌تواند در هر موقع سرمایه شرکت را تا میزان مقرر در قانون تجارت تقلیل دهد. مجمع عمومی نسبت به نحوه تقلیل سرمایه شرکت تصمیم خواهد گرفت.

مجمع عمومی:

ماده ۱۵- مجمع عمومی صاحبان سهام می‌تواند به طور عادی و فوق‌العاده یا در عین حال عادی و فوق‌العاده تشکیل گردد. وظایف مجمع عمومی عادی شامل مذاکرات و

اخذ تصمیمات درباره امور جاری شرکت می‌باشد مانند استماع گزارش‌ها و پیشنهادات هیئت‌مدیره و بازرسان شرکت در مورد وضع مالی و برنامه‌های کارهای شرکت و اخذ تصمیم درباره آن‌ها- تصویب ترانزنامه سالیانه و حساب سود و زیان- ترتیب تقسیم سود ویژه- تعیین حق‌الزحمه مدیران و بازرسان- تعیین و عزل مدیران و بازرسان و تعیین جانشینان آنان در پایان مدت مأموریت ایشان- تعیین روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی‌های شرکت در آن درج می‌شود.

تبصره) تصویب ترانزنامه و حساب سود و زیان شرکت موکول به استماع گزارش بازرسان شرکت می‌باشد.

ماده ۱۶- وظایف مجمع عمومی فوق‌العاده عبارت است از تغییرات اساسنامه- افزایش یا کاهش سرمایه شرکت- برچیدن یا تغییر نوع شرکت و اخذ تصمیم در مورد کلیه مسائلی که هیئت‌مدیره یا مدیرعامل یا بازرس یا حداقل یک پنجم عده صاحبان سهام مطرح نمایند، به شرط این که موضوعات در دستور مذکور در آگهی دعوت مجمع ذکر شده باشد.

ماده ۱۷- مجمع عمومی عادی صاحبان سهام هر وقت لازم باشد به درخواست هیئت‌مدیره یا مدیرعامل یا بازرس شرکت تشکیل خواهد شد. مجمع عمومی عادی سالیانه در مدت ۴ ماه اول هر سال مالی تشکیل خواهد گردید. مجمع عمومی فوق‌العاده هر وقت لازم باشد به درخواست صاحبان سهامی که حداقل مالک یک پنجم سرمایه شرکت باشند و یا تصمیم هیئت‌مدیره یا مدیرعامل یا بازرس شرکت تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۸- مجامع عمومی فقط درباره موضوعات مندرج در دستور جلسه تصمیم خواهند گرفت.

ماده ۱۹- مجمع عمومی صاحبان سهام برای مذاکره و اخذ تصمیم در مورد کلیه مسائل مربوط به شرکت دارای اختیارات کامل می‌باشد.

ماده ۲۰- هر صاحب سهمی که دارای حداقل یک سهم باشد می‌تواند با حق رأی شخصا در مجامع حاضر شود یا به دیگری نمایندگی بدهد، هر سهم دارای یک رأی می‌باشد و چنانچه یک سهم متعلق به صاحبان متعدد باشد فقط یکی از آنان می‌تواند در مجامع حاضر شود.

ماده ۲۱- دعوت مجامع عمومی به وسیله انتشار آگهی در یک روزنامه کثیرالانتشار به عمل خواهد آمد. در آگهی مجمع باید دستور جلسه و تاریخ و محل تشکیل مجمع با قید ساعت و نشانی کامل قید گردد. تاریخ تشکیل جلسه نباید زودتر از ده روز و دیرتر

از چهل روز پس از تاریخ دعوتنامه تعیین گردد.

ماده ۲۲- مجمع عمومی عادی یا فوق‌العاده ممکن است بدون ارسال دعوتنامه قبلی تشکیل گردد، به شرط آن که کلیه صاحبان سهام شرکت در جلسه مجمع عمومی حضور داشته باشند، چنین مجامعی می‌تواند راجع به کلیه موضوعاتی که در جلسه مطرح می‌شود تصمیم اتخاذ نمایند.

ماده ۲۳- مجمع عمومی عادی وقتی رسمیت خواهد داشت که حداقل بیش از نصف صاحبان سهام شرکت و یا نمایندگان آن‌ها در مجمع حضور داشته باشند، چنانچه این حد نصاب در مجمع بدوی حاصل نشد مجمع دیگری برای پانزده روز بعد باید دعوت شود. تصمیمات مجمع عمومی عادی در مرتبه دوم بدون توجه به عده صاحبان سهام یا نمایندگان آن‌ها معتبر خواهد بود ولی فقط مسائلی رسیدگی شده و درباره آن‌ها تصمیم اتخاذ خواهد گردید که در دستور جلسه مجمع عمومی مرتبه اول ذکر شده باشد.

ماده ۲۴- مجمع عمومی فوق‌العاده وقتی رسمیت خواهد داشت که حداقل بیش از نصف صاحبان سهام شرکت و یا نمایندگان آن‌ها در جلسه حضور داشته باشند. چنانچه این حد نصاب حاصل نشود، مجمع فوق‌العاده برای بار دوم به فاصله پانزده روز دعوت خواهد شد. حد نصاب مجمع دوم، حضور یک سوم صاحبان سهام شرکت است ولی فقط مسائلی رسیدگی شده و درباره آن‌ها تصمیم اتخاذ خواهد شد که در دستور جلسه مجمع عمومی مرتبه اول ذکر شده باشد.

ماده ۲۵- از ۱۵ روز قبل از تشکیل مجمع عمومی سالیانه، صاحبان سهام حق دارند در مورد مطالب مذکور در دستور جلسه و ترازنامه و حساب سود و زیان اطلاعاتی از دفتر شرکت کسب نمایند و به صورت صاحبان سهام و مدارک دیگر مربوط به مطالب مندرج در دستور جلسه رسیدگی نمایند و از ترازنامه و حساب سود و زیان و گزارش هیئت‌مدیره و بازرسان رونوشت اخذ نمایند.

ماده ۲۶- مجامع عمومی توسط رئیس هیئت‌مدیره و در غیاب او توسط جانشین او افتتاح خواهد گردید و مجمع یک رئیس جلسه و دو ناظر انتخاب خواهد کرد و یک منشی که ممکن است صاحب سهم نباشد. رئیس جلسه و ناظران و منشی هیئت‌رئیسسه مجمع را تشکیل می‌دهند.

ماده ۲۷- صورتی از نام و نشانی صاحبان سهام حاضر و تعداد سهام هر یک تهیه خواهد شد که به امضای صاحبان سهام حاضر خواهد رسید و توسط هیئت‌رئیسسه مجمع امضاء خواهد شد. خصوصیات این صورت ممکن است در مقدمه صورت‌جلسه

ذکر گردد. سهام و تصدیق‌های موقت سهام و یا هر سند دیگری که مالکیت سهام و نام صاحبان آن و تعداد سهام او را نشان بدهد و همچنین وکالت‌نامه اشخاصی که به نمایندگی از طرف صاحبان سهام غایب، حاضر می‌شوند قبل از تشکیل جلسه ارائه خواهد شد تا اصالت اسناد مورد رسیدگی و بازرسی قرار گیرد و خصوصیات آن‌ها با ذکر وکالت‌نامه‌های نمایندگان در صورت صاحبان سهام حاضر گردد و ورقه ورود به جلسه به صاحب سهم تسلیم گردد.

ماده ۲۸- تصمیمات مجمع عمومی عادی با اکثریت آراء صاحبان سهام حاضر و تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده با اکثریت دو ثلث آراء صاحبان سهام حاضر اتخاذ خواهد شد.

ماده ۲۹- تصمیمات و مذاکرات مجامع عمومی در صورت جلسه‌ای تنظیم می‌گردد که به امضای هیئت‌رئیس مجمع و همچنین صاحبان سهامی که مایل باشند و بازرس در صورتی که حاضر باشد خواهد رسید.

ماده ۳۰- هرگاه در مجمع عمومی تمام موضوعات مندرج در دستور جلسه مجمع مورد اخذ تصمیم واقع نشود، هیئت‌رئیس مجمع با تصویب مجمع می‌تواند اعلام تنفس نموده و تاریخ جلسه بعد را که نباید دیرتر از دو هفته باشد تعیین کند. تجدیدجلسه محتاج به دعوت مجدد نیست و در جلسات بعد مجمع با همان حد نصاب جلسه اول رسمیت خواهد داشت.

ماده ۳۱- در مواردی که تصمیمات مجمع عمومی متضمن یکی از امور ذیل باشد یک نسخه از صورت‌جلسه باید به جهت ثبت به اداره ثبت شرکت‌ها ارسال گردد.

۱: انتخاب مدیران و بازرسان

۲: تصویب ترازنامه

۳: کاهش یا افزایش سرمایه و هر نوع تغییر در اساسنامه

۴: انحلال شرکت و نحوه تصفیه آن

اداره شرکت:

ماده ۳۲- شرکت به وسیله هیئت‌مدیره‌ای مرکب از پنج نفر که از طرف مجمع عمومی عادی یا فوق‌العاده از بین صاحبان سهام انتخاب می‌شوند، اداره می‌شود. مجمع عمومی می‌تواند به تعداد لازم اعضای علی‌البدل برای هیئت‌مدیره انتخاب نماید.

ماده ۳۳- اشخاص نامبرده در ماده ۱۱۱ قانون اصلاحی شرکت‌ها نمی‌توانند به سمت مدیریت شرکت انتخاب شوند.

ماده ۳۴- اشخاص حقوقی را می‌توان به سمت مدیریت شرکت انتخاب نمود؛ در این

صورت شخص حقوقی باید یک نفر را به نمایندگی خود جهت انجام وظایف مدیریت معرفی نماید.

ماده ۳۵- اعضای هیئت‌مدیره در هر موقع کلاً یا بعضاً از طرف مجمع عمومی قابل عزل می‌باشند، در صورتی که بر اثر فوت یا استعفاء یا سلب شرایط از یک یا چند نفر از مدیران اعضای هیئت‌مدیره از حداقل مقرر در ماده ۳۲ کمتر شود، اعضای علی‌البدل به ترتیبی که مجمع عمومی مقرر می‌دارد جای آنان را خواهند گرفت و در صورتی که عضو علی‌البدل تعیین نشده باشد یا تعداد اعضای علی‌البدل کافی برای تصدی محل‌های خالی در هیئت‌مدیره نباشد مدیران باقیمانده باید فوراً مجمع عمومی عادی شرکت را جهت تکمیل اعضای هیئت‌مدیره دعوت نمایند.

ماده ۳۶- هیئت‌مدیره از بین اعضای خود یک نفر رییس و یک نفر نایب رییس انتخاب می‌نماید و همچنین هیئت‌مدیره یک نفر را از بین اعضای هیئت‌مدیره یا خارج از اعضای هیئت‌مدیره به سمت مدیرعامل تعیین می‌نماید. با تایید سه چهارم آراء سهام در مجمع عمومی عادی رییس یا نایب رییس هیئت‌مدیره را می‌توان در عین حال به سمت مدیرعامل نیز انتخاب نمود.

ماده ۳۷- حد نصاب لازم برای تشکیل جلسه هیئت‌مدیره حضور بیش از نصف اعضای هیئت‌مدیره است و تصمیمات هیئت‌مدیره با اکثریت آراء اتخاذ می‌شود. تصمیمات هیئت‌مدیره در صورت جلسه‌ای ثبت می‌گردد و به امضای مدیران حاضر می‌رسد، نام مدیران حاضر و غایب در صورت جلسه قید می‌گردد. فقط اختیاراتی که صراحتاً طبق قانون یا مقررات این اساسنامه به مجمع عمومی صاحبان سهام واگذار شده است خارج از اختیارات هیئت‌مدیره می‌باشد. جلسات هیئت‌مدیره هر موقع که لازم باشد به دعوت یکی از اعضای آن تشکیل خواهد شد. اختیارات مدیرعامل از طرف هیئت‌مدیره تعیین خواهد شد. هیئت‌مدیره مجاز است تمام یا قسمتی از اختیارات خود را به یک یا چند نفر مدیر و نماینده، خواه صاحب سهم باشد یا نباشد واگذار نماید ولی مدت و حدود اختیارات هر یک را باید تعیین کند.

ماده ۳۸- هر یک از اعضای هیئت‌مدیره باید در طول مدت مأموریت خود حداقل دارای یک سهم باشد که به عنوان وثیقه در مقابل خسارات وارده طبق قانون تجارت تسلیم و نزد شرکت یا در یک بانک تودیع خواهد شد.

ماده ۳۹- مدت مأموریت هیئت‌مدیره دو سال خواهد بود مگر مجمع عمومی مدت کمتری تعیین کند که در آن صورت مدت تعیین شده در اداره ثبت شرکت‌ها ثبت و طبق مقررات آگهی می‌شود. چنانچه مدت مأموریت هیئت‌مدیره قبل از تشکیل مجمع

عمومی عادی سالیانه خاتمه یابد مدت مأموریت آنان تا تعیین مدیران جدید تمدید می‌شود. اعضای هیئت‌مدیره ممکن است در خاتمه مدت مأموریت مجدداً انتخاب شوند یا قبل از خاتمه مدت مأموریت عزل گردند.

ماده ۴۰- هیئت‌مدیره شرکت دارای اختیار تام راجع به کلیه امور شرکت می‌باشد از جمله انجام کلیه عملیات شرکت - تعیین و انتخاب و عزل نماینده و وکیل با حق وکالت در توکیل - انتخاب مدیران فنی و بازرگانی و اداری و تعیین وظایف و حق‌الزحمه ایشان - نمایندگی شرکت نزد کلیه اشخاص و ادارات و مقامات و دادگاه‌های حقوقی و جزایی در کلیه مراحل قانونی - نزد دفاتر رسمی - نزد مقامات دولتی و غیر دولتی - کنسولگری‌ها و نزد شخصیت‌های حقوقی ایرانی و خارجی و بانک‌ها بدون استثناء اقدام به هرگونه معاملات منقول و غیرمنقول - انعقاد هرگونه قرارداد اجاره - رهن داری شرکت و قبول رهن مشتریان - مذاکرات برای تصفیه دوستانه و رجوع به داوری و سازش - دریافت قرضه از بانک‌ها و مؤسسات و اشخاص - بازکردن و بستن حساب جاری یا هر حساب دیگری در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و تجاری و استفاده از آن و انتقال و بستن آن‌ها - کشیدن و امضاء و ظهورنویسی چک‌ها و بروات و سفته‌ها (اسناد قابل معامله) و دریافت وجه آن‌ها - قبول و استفاده از اعتبارات و ضمانت‌نامه‌های بانکی و تجاری و تصفیه آن‌ها - تشکیل و تأسیس شعب و نمایندگی. اختیارات مشروحه بالا جنبه محدودیت نداشته و هیئت‌مدیره یا مدیرعامل در حدود اختیارات خود به ترتیب و به طور کلی در کلیه امور مربوط به شرکت می‌توانند بدون وکالت‌نامه مخصوص اقدام لازم را خواه شخصاً و خواه وسیله نمایندگان و وکلای خود به عمل آورند.

ماده ۴۱- هر یک از اعضاء هیئت‌مدیره می‌تواند به مسئولیت خود اختیارات خود را به دیگری واگذار نماید و همچنین نماینده مزبور می‌تواند به جانشینی او در جلسات هیئت‌مدیره شرکت کند.

ماده ۴۲- کلیه اسناد تعهدآور شرکت باید دارای امضاء دو نفر از صاحبان امضای مجاز شرکت که از طرف هیئت‌مدیره تعیین می‌شود برسد و ممهور به مهر شرکت باشد.

ماده ۴۳- مدیران و مدیرعامل شرکت نمی‌توانند معاملاتی نظیر معاملات شرکت که متضمن رقابت با عملیات شرکت باشد انجام دهند.

ماده ۴۴- اعضای هیئت‌مدیره و مدیرعامل شرکت و همچنین مؤسسات و شرکت‌هایی که اعضای هیئت‌مدیره و یا مدیرعامل شرکت شریک یا عضو هیئت‌مدیره یا مدیرعامل آن‌ها باشند نمی‌توانند بدون اجازه هیئت‌مدیره در معاملاتی که با شرکت یا به حساب

شرکت می‌شود به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم طرف معامله واقع و یا سهیم شوند و در صورت اجازه نیز هیئت‌مدیره مکلف است بازرس شرکت را از معامله‌ای که اجازه آن داده شده بلافاصله مطلع نماید و گزارش آن را به اولین مجمع عمومی عادی صاحبان سهام بدهد و بازرس نیز مکلف است ضمن گزارش خاصی حاوی جزئیات معامله نظر خود را درباره چنین معامله‌ای به همان مجمع تقدیم کند. عضو هیئت‌مدیره یا مدیرعامل ذی‌نفع در معامله در جلسه هیئت‌مدیره و نیز در مجمع عمومی عادی هنگام اخذ تصمیم نسبت به معامله مذکور حق رأی نخواهد داشت.

ماده ۴۵- حق الزحمه اعضای هیئت‌مدیره توسط مجمع عمومی صاحبان سهام تعیین خواهد شد.

ماده ۴۶- هیئت‌مدیره شرکت، مسئول انجام کلیه تشریفات است که شرکت طبق قانون و مقررات این اساسنامه باید انجام دهد.

ماده ۴۷- مسئولیت اعضای هیئت‌مدیره و مدیرعامل در مقابل شرکت و اشخاص ثالث مطابق مقررات قانون اصلاحی شرکت‌ها می‌باشد.

بازرسان شرکت:

ماده ۴۸- مجمع عمومی هر سال یک بازرس حساب و یک بازرس علی‌البدل از بین صاحبان سهام یا خارج از آن‌ها از بین اشخاص واجد صلاحیت انتخاب خواهد نمود تا طبق مقررات، قانون امور شرکت را مورد بازرسی قرار دهند. بازرسان حساب در آخر هر سال ممکن است مجدداً انتخاب شوند. حق الزحمه بازرسان حساب توسط مجمع عمومی صاحبان سهام تعیین می‌شود.

ماده ۴۹- اشخاص مذکور در ماده ۱۴۷ قانون اصلاحی شرکت‌ها نمی‌توانند به سمت بازرس شرکت انتخاب شوند.

ماده ۵۰- بازرس علاوه بر وظایفی که در قانون اصلاحی شرکت‌ها برای او مقرر شده است، مکلف است درباره صحت و درستی صورت‌داری و صورتحساب دوره عملکرد و حساب سود و زیان و ترازنامه‌ای که مدیران برای تسلیم به مجمع عمومی تهیه می‌کنند و همچنین درباره صحت مطالب و اطلاعاتی که مدیران در اختیار مجامع عمومی گذاشته‌اند اظهار نظر کند. بازرس باید اطمینان حاصل نماید که حقوق صاحبان سهام در حدودی که قانون و اساسنامه شرکت تعیین کرده است به‌طور یکسان رعایت شده باشد و در صورتی که مدیران اطلاعاتی برخلاف حقیقت در اختیار صاحبان سهام قرار دهند بازرس مکلف است که مجمع عمومی را از آن آگاه سازد.

ماده ۵۱- بازرس می‌تواند در هر موقع هرگونه رسیدگی و بازرسی لازم را انجام داده و

اسناد و مدارک و اطلاعات مربوط به شرکت را مطالبه کرده و مورد رسیدگی قرار دهد. بازرس می‌تواند به مسئولیت خود در انجام وظایفی که برعهده دارد از نظر کارشناسان استفاده کند، به شرط آن که آن‌ها را قبلاً به شرکت معرفی کرده باشد. این کارشناسان در مواردی که بازرس تعیین می‌کند مانند خود بازرس حق هرگونه تحقیق و رسیدگی خواهند داشت.

ماده ۵۲- بازرس موظف است با توجه به مواد این اساسنامه گزارش جامعی راجع به وضع شرکت به مجمع عمومی عادی تسلیم کند. گزارش بازرس باید لااقل پانزده روز قبل از تشکیل مجمع عمومی عادی جهت مراجعه صاحبان سهام در مرکز شرکت آماده باشد.

ماده ۵۳- بازرس باید هرگونه تخلف یا تقصیری در امور شرکت از ناحیه مدیران و مدیرعامل مشاهده کند به اولین مجمع عمومی اطلاع دهد و در صورتی که ضمن انجام مأموریت خود از وقوع جرمی مطلع شود باید به مرجع قضایی صلاحیت‌دار اعلام و نیز جریان را به اولین مجمع عمومی گزارش دهد.

ماده ۵۴- بازرس نمی‌تواند در معاملاتی که با شرکت یا به حساب شرکت انجام می‌گیرد به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم ذی‌نفع شود.

ماده ۵۵- مسئولیت بازرسان در مقابل شرکت مطابق مقررات قانون اصلاحی شرکت‌ها می‌باشد.

ترازنامه سالیانه - حساب سود و زیان - وجوه ذخیره:

ماده ۵۶- سال مالی شرکت از اول دسامبر هر سال (۱۰ آذرماه) شروع و در ۳۰ دسامبر سال بعد (۹ آذرماه) پایان می‌یابد.

ماده ۵۷- هر شش ماه صورت‌داری و بدهی شرکت و در هر سال ترازنامه شرکت با ذکر دارایی و بدهی و همچنین حساب سود و زیان و ترتیب تقسیم سود طبق اصول و قواعد تجارتي و مقررات قانونی تنظیم خواهد شد. هیئت‌مدیره در ترازنامه‌ای که تنظیم می‌شود ترقی و تنزل قیمت‌ها را که ممکن است در ارزش ارقام دارایی شرکت مانند غیرمنقول ساختمان - اجناس - ماشین‌آلات - ابزار - مصالح و اوراق قابل معامله حاصل شود در نظر گرفته و همچنین تمام استهلاکاتی را که لازم باشد منظور خواهد نمود.

ماده ۵۸- ترازنامه و حساب سود و زیان سالیانه شرکت باید اقلای سی روز قبل از انعقاد مجمع عمومی سالیانه به بازرسان تسلیم گردد و بازرسان موظفند گزارش رسیدگی خود را تا پانزده روز قبل از تشکیل جلسه مجمع عمومی به هیئت‌مدیره تسلیم نمایند.

ماده ۵۹- درآمد شرکت بعد از وضع تمام مخارج شرکت (هزینه تجارتي و مخارج بهره‌برداری، استهلاکات، پذیرایی‌ها، هزینه عمومی و تبلیغات، مطالبات مشکوک‌الوصول، پاداش و غیره) سود ویژه شرکت را تشکیل می‌دهد.

ماده ۶۰- در صورتی که شرکت بابت عملیات سال‌های گذشته سود و زیان داشته باشد تمام یا قسمتی از سود ویژه برای جبران زیان سال‌های مزبور منظور می‌شود. در صورتی که زیانی بابت عملیات سال‌های گذشته وجود نداشته باشد از سود ویژه مبالغ زیر برداشته می‌شود:

الف) ۵ درصد برای تشکیل سرمایه احتیاطی شرکت تا زمانی که میزان آن به ۱۰ درصد سرمایه اصلی شرکت برسد و بعد از آن این برداشت اختیاری خواهد بود.

ب) سرمایه احتیاطی مخصوص طبق توصیه هیئت‌مدیره بقیه سود سهام قابل تقسیم شرکت را تشکیل می‌دهد که طبق تصمیم مجمع عمومی عادی قابل تقسیم خواهد بود. از سود شرکت، هر ساله سود سهام از قرار ۱۴ درصد ارزش اسمی سهام بدو به سهامداران طبقه (ب) پرداخت خواهد شد به شرط آن که سود شرکت برای این پرداخت کافی باشد. بقیه سود شرکت (در صورت وجود) بین سهامداران طبقه (الف) تقسیم خواهد شد.

ماده ۶۱- مجمع عمومی اختیار خواهد داشت که تمام یا قسمتی از سود قابل تقسیم حاصله را به سال مالی بعد منتقل نماید یا آنکه تمام یا قسمتی از سود قابل تقسیم شرکت را برای ذخیره‌های دیگری اختصاص دهد ولی در هر حال تقسیم ده درصد از سود قابل تقسیم سالیانه که شامل ۱۴ درصد پرداختی به سهامداران طبقه (ب) می‌گردد بین صاحبان سهام الزامی است.

ماده ۶۲- هیئت‌مدیره نحوه پرداخت سود را تعیین می‌نماید ولی در هر حال پرداخت سود به صاحبان سهام باید ظرف ۸ ماه پس از تصمیم مجمع عمومی راجع به تقسیم سود انجام پذیرد.

تغییرات مواد اساسنامه و انحلال شرکت:

ماده ۶۳- مجمع عمومی فوق‌العاده می‌تواند طبق پیشنهاد هیئت‌مدیره یا مدیرعامل یا بازرس شرکت تغییراتی را که لازم بداند در اساسنامه شرکت بعمل آورد. شرایط رسمیت مجمع و دادن رای و حصول اکثریت طبق قوانین موضوعه و مقررات این اساسنامه خواهد بود.

ماده ۶۴- در صورتی که زیان‌های حاصله، از نصف سرمایه شرکت تجاوز نماید

هیئت‌مدیره یا مدیرعامل یا بازرس شرکت برای تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده از صاحبان سهام دعوت به عمل خواهد آورد تا در مورد تقلیل سرمایه شرکت و ادامه کار آن و یا اعلام انحلال شرکت تصمیم بگیرد تصمیمات مجمع طبق مقررات قانونی انتشار خواهد یافت.

ماده ۶۵- مجمع عمومی فوق‌العاده می‌تواند در هر موقع تصمیم به انحلال شرکت بگیرد و طرز انحلال را معین نموده و یک یا چند نفر مدیر تصفیه از میان سهامداران و یا خارج از آن‌ها تعیین نموده و وظایف آنان را تعیین نماید. با انتخاب مدیران تصفیه وظایف مدیران شرکت و سایر نمایندگان خاتمه می‌یابد و فقط بازرس حساب به انجام وظیفه ادامه خواهد داد.

ماده ۶۶- در تمام مدت تصفیه امور شرکت اختیارات مجمع عمومی به قوت خود باقی است و مدیران تصفیه موظفند که مجمع عمومی سالیانه و مجامع عمومی دیگری که لازم باشد برای رسیدگی به حساب‌ها و اخذ تصمیم راجع به گزارش‌های مدیران تصفیه یا انتخاب مدیران تصفیه و بازرس حساب جدید دعوت نماید.

ماده ۶۷- مدت مأموریت مدیر یا مدیران تصفیه دو سال است و در صورتی که در پایان مدت مأموریت امر تصفیه امور شرکت خاتمه نیافته باشد، مجمع عمومی برای دوره‌های دو ساله دیگر مدیران تصفیه سابق یا مدیران جدیدی را انتخاب خواهد کرد و مادام که مدیران تصفیه جدید انتخاب نشده‌اند مدیر یا مدیران تصفیه قبلی مسئول تصفیه امور شرکت می‌باشند.

ماده ۶۸- تصفیه امور شرکت مطابق مقررات قانون اصلاحی شرکت‌ها انجام خواهد گرفت.

ماده ۶۹- بعد از تصفیه کلیه بدهی شرکت، دارایی شرکت بین صاحبان سهام تقسیم می‌شود که بدوا کلیه مبلغ اسمی سهام طبقه (ب) به سهامداران طبقه (ب) پرداخت خواهد شد و بقیه (در صورت وجود) بین سهامداران طبقه (الف) تقسیم می‌گردد.

ماده ۷۰- کلیه مسائل و مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده است و در مواردی که رعایت اصول و تشریفات قانونی الزامی است بر طبق مقررات و قوانین موضوعه رفتار خواهد شد.

سخن آخر:

چنانکه در سطور آغازین این پژوهش ذکر گردید، هدف نگارنده صرفاً جستجو در اسناد آرشیو ملی کشور جهت یافتن پیشینه‌ای از تأسیس لابراتوارهای فایزر در ایران بود و ضمن آن محقق

گردید که شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر پس از اخذ پروانه تأسیس و مجوز لازم، در آذرماه سال ۱۳۴۳ در ایران تأسیس شد. این شرکت از نوع سهامی (سهامی خاص) و زمینه فعالیت آن ساخت دارو، غذای حیوانات، مواد مورد نیاز کشاورزی، ساخت مواد آرایشی و بهداشتی بوده و شرکای آن نیز چند تن از اتباع خارجی به نمایندگی دکتر حسن ستوده (که متأسفانه اطلاعاتی از ایشان یافت نشد) بوده است. اساسنامه شرکت مشتمل بر ۷۰ ماده بوده که به تصویب اعضا رسیده است. فعالیت شرکت تا جایی که اسناد موجود نشان می‌دهد تا سال ۱۳۵۶ نیز ادامه داشته است و از زمان تأسیس تا همین سال، ماشین‌آلات زیادی از جمله دستگاه اتوکلاو، لوازم آزمایشگاه فارماکولوژی و دستگاه کپسول پرکنی را از کشورهای خارجی خریداری و برای تعدادی از آنها درخواست معافیت از حقوق و عوارض گمرکی ارائه نموده است. پس از انقلاب اسلامی، سهام این شرکت به سازمان صنایع ملی ایران انتقال یافت و نام آن به شرکت داروسازی لابراتوارهای رازک تغییر یافت و در حال حاضر شرکت رازک به صورت سهامی عام به فعالیت خود ادامه می‌دهد و براساس اطلاعات موجود در سایت شرکت مزبور، سهام آن در بورس اوراق بهادار تهران عرضه می‌گردد.

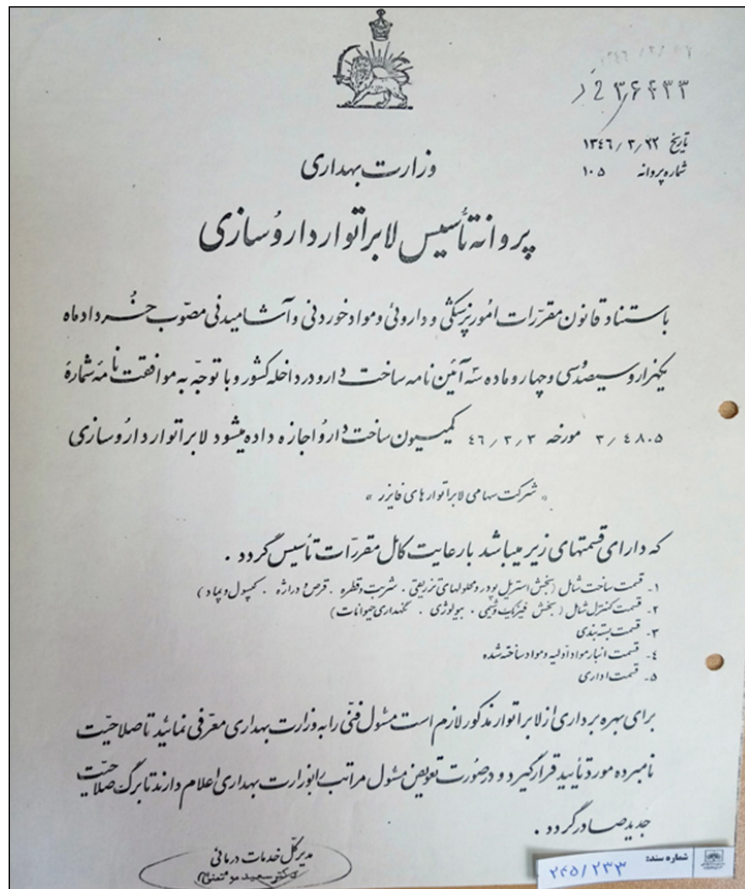

تصویر ۱- نمای بیرونی ساختمان لابراتوارهای رازک
برگرفته از سایت: (www.razakpharma.com)

تصویر ۲- نمای داخلی لابراتوار فایزر مربوط به قبل از انقلاب
(برگرفته از سایت: www.razakpharma.com).

تصویر ۳- پروانه تاسیس لابراتوار داروسازی به شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر
(ساکما: ۲۴۵-۲۳۳).

SHERKATE SAHAMI
PFIZER LABORATORIES

KARAJ ROAD KM. 15
P. O. BOX 725 - TEHRAN
TEL : 68020
65723
CABLE : PFIZER
TEHRAN IRAN

شرکت سهامی لابراتوارهای فایزر

جاده شمالی کرج - کیلومتر ۱۵

سندوق پستی ۷۲۵ - تهران

تلفن : ۶۸۰۲۰

۶۵۷۲۳

آدرس تلگرافی : فایزر

Date : _____

Ref. No : _____

تاریخ

شماره

نوسنده شرکت ریجافلکس

شماره بارنامه ۶/۴۳۹/۰۹/۸۱۰۵۶

تاریخ بارنامه ۶۹/۹/۲۵

وزن	نوع کالا	تعداد	علامت و نشانی
۲ کیلو	یک دستگاه ماشین چاپ با تمام ملحقات آن	یک بسته	فایزر ۶۹/۱۲۹/ تهران اعتباراشنادی شماره ۱۶۵۷۰ بطریق جنفا

تصویر ۴- بارنامه ورود یک دستگاه ماشین چاپ با ملحقات آن برای شرکت فایزر
(ساکما: ۲۴۵-۲۳۳).

وزارت اقتصاد

صنایع و معادن

پروانه تأسیس کارخانه

شماره پروانه ۱۳۴۳/۲۳

شماره پروانه ۱۳۴۳/۲۳

شماره پروانه خصوصی ۳۵

موضوعی ۳۶۰

سال تأسیس کارخانه ۱۳۴۳

شرکت سهامی فایز ایران

آقای

بموجب این پروانه تأسیس کارخانه داروسازی
بظرفیت سیانه:

انواع قرص / ۸۰۰ ر. ۸۰۰ عدد	انواع آمپول بصورت تکرد / ۹۰۰ ر. ۹۰۰ واحد
کپسول / ۲۴۰۰ ر. ۲۴۰۰ عدد	آمپول بصورت تنایع / ۹۰۰ ر. ۹۰۰ واحد
پماد / ۱۰۰ ر. ۱۰۰ واحد	لوازم آرایش / ۲۵۰ ر. ۲۵۰ واحد
مایعات / ۱۰۰ ر. ۱۰۰ واحد	

بنام شرکت سهامی فایز ایران واقع در استان تهران شهر تهران موافقت میشود

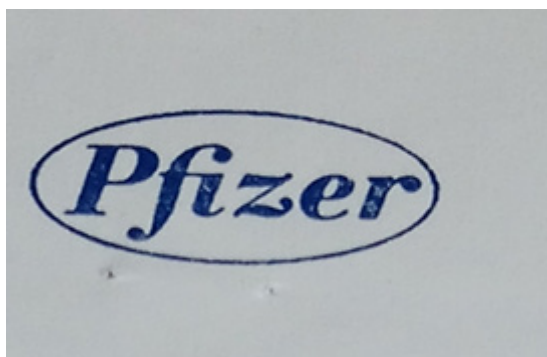
- تصوه ۱ - کارخانه تلف است پس از تکمیل مراحل اجراء در پروانه بهره برداری مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری کتبا به وزارت اقتصاد اطلاع دهد
- تصوه ۲ - در صورتیکه آشنایان از خارج کشور در این پروانه تأسیس شرکت ام اس ای بخواهند، این پروانه لغو خواهد شد
- تصوه ۳ - اشغال این پروانه، قبل از تکمیل موافقت وزارت اقتصاد ممنوع است
- تصوه ۴ - در صورتیکه آشنایان کارخانه در هر مورد مکمل موافقت وزارت اقتصاد، صنایع و معادن نخواهد بود
- تصوه ۵ - متن کارخانه باید با موافقت شورای عالی احکام گردد
- تصوه ۶ - صد و این پروانه به هیچ عنوان حقیقی برای صاحب پروانه در مورد تقاضای جلوگیری از صدور پروانه های مشابه، بر این مقتضایان دیگر ایجاد نمینماید

وزیر اقتصاد

شماره سند: ۲۴۵/۲۳۳

تصویر ۵- پروانه تأسیس کارخانه داروسازی برای شرکت سهامی فایز ایران
(ساکما: ۲۴۵-۲۳۳)

تصویر ۶- آرم شرکت سهامی فایزر (ساکما: ۲۴۵-۲۳۳).

تصویر ۷- آرم شرکت داروسازی رازک

منابع:

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران. (ساکما): ۲۴۵-۲۳۳.

<https://www.razakpharma.com/fa/about-us/history.html>

<https://www.razakpharma.com/fa/about-us/history.html>

